

Handläggare
Susanne Höglin
Telefon: 0850829766**Till**
Stadsbyggnadskontoret

Farsta 2:1, Mätstålen 2, Mätkedjan 1 m.fl., förslag till detaljplan, 2017-17481

Med anledning av stadsbyggnadskontorets remiss av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande.

Beslut

Skönhetsrådet avstyrker förslag till detaljplan i del A och tillstyrker del B under förutsättning att lamellhusen sänks.

Ärendet

Stadsbyggnadskontoret har upprättat ett nytt planförslag i syfte att bygga 215 nya bostäder i Fagersjö. Planområdet består av två delar, det västra område A och det östra område B. I den västra delen föreslås två öst-västligt placerade friliggande lamellhus om 4- 6 våningar i parkstråket mellan kvarteret Vinkelspegeln och kvarteret Distanstuben. I planområdets östra del föreslås tre sammankopplade lamellhus om 6-7 våningar i hörnet av Ejdvägen och Havsörnsvägen, ett nytt bostadshus med publika funktioner och lokaler för kulturverksamhet i bottenvåningen, samt ett nytt lamellhus i fem våningar i korsningen mellan Havsörnsvägen och Skrakgränd. Huset förses med en portik för genomfart till Fagersjöskolan.

Stadsdelen Fagersjö uppfördes på 1960-talet och består av 8 punkthus och ca 20 lamellhus, samt ett centrum som till stora delar revs och ersattes av tre punkthus 2009-2010. Mellan kvarteren bevarades vegetation och stadsdelen ligger inbäddad i grönska enligt den tidens ideal. Stadsdelen är en typisk representant för tunnelbanestaden, dock utan egen tunnelbana. Fagersjö ligger relativt isolerat och kollektivtrafiken är bristfällig med endast bussförbindelse till angränsande stadsdelar. Det tidigare stationshuset på Nynäsbanan revs 1965 när området var under uppbyggnad och tåget ersattes med matar buss.

Område A

Skönhetsrådet finner att det är möjligt att bygga på platsen men att förslaget i denna del behöver omstuderas så att dalgången i huvudsak hålls fri från bebyggelse. I förslaget antikvariska konsekvensanalys framförs vikten av att de nya volymerna inte

uppfattas som dominerande eller bildar barriärer. Skönhetsrådet instämmer i detta och förespråkar hellre att högre belägna punkthus prövas. Alternativt att förlägga den nya bebyggelsen till någon av de talrika parkeringsytorna som finns i området, exempelvis den vid Gräsandsvägens vändplats. Dalstråket är mycket viktigt och bör värnas i ett annars till stora delar hårdgjort område. Att stråket inte är omhändertaget bör inte vara ett argument för att bebygga det, istället bör stråket rustas upp och underhållas bättre.

Vidare finner rådet beträffande gestaltningen i del A att den översta sektionen, om än karaktärsskapande, blir onödigt voluminös för att få till det sluttande takfallet. Traditionellt är det i 1950- och 60-talets stadsdelar heller inte bostadshus som getts en gestaltning med avvikande takgestaltning utan byggnader för centrum och kultur.

På grund av den otillräckliga kollektivtrafiken är p-talet för ny bebyggelse i området högre än vanligt (0,6) och en förutsättning för projektet är att parkeringsfrågorna kan lösas inom planområdet både för befintliga och tillkommande hyresgäster. Frågan om parkering är återkommande i många detaljplaner som passerar rådets bord och rådet finner det mycket olyckligt när varje enskild plan kräver underjordiska garagelösningar som är resurs- och energikrävande och kräver stora markgrepp. I område A medför garaget därtill ett antal enkelsidiga bostäder i ett ogynnsamt nordostläge. I område B står husen i korsningen av Havsörnsvägen och Ejdervägen på ett parkeringsgarage i två våningar som är sammanlänkat med befintligt punkthus. Garagefasaden i detta läge föreslås vara uppglasad för att ge ett inbjudande intryck, något Skönhetsrådet starkt avråder från.

Även om det ligger utanför planområdet borde staden istället för att tillföra ytterligare parkering i stadsdelen undersöka möjligheten att återöppna Fagersjö station på Nynäsbanan. Att skapa tillgång till spårbunden kollektivtrafik skulle innebära ett lyft för stadsdelen.

Område B

Fagersjö har med sitt vackra läge vid sjön Magelungen många goda förutsättningar att vara en fin och fungerande stadsdel, och Skönhetsrådet uppskattar ansatsen att skapa mer liv och rörelse i denna del. Dessvärre är utgångsläget svårt till följd av tidigare planering med rivningen av centrumet och uppförandet av de tre punkthusen. När stadsdelen nu står inför ännu en stor förändring är det viktigt att inte tillföra ännu fler typologier utan att hålla samman området gestaltningsmässigt. Lameller i 6-7 våningar blir alltför kraftiga och aparta i relation till befintlig planstruktur vilket riskerar

att förvärra den röriga situationen ytterligare. Rådet anser att punkthus och lamellhus ska skilja sig åt i höjd eftersom det bidrar till att miljön blir lättare att orientera sig i och att avläsa.

Rivningen av den enda kvarvarande centrumbyggnaden motiveras med att den uppnått sin tekniska livslängd och kräver omfattande renovering. Dock finns ingen analys eller utredning som styrker detta påstående. En rivning tar också bort den sista resten av det gamla centrumet vilket försvårar läsbarheten ytterligare. Staden har ambitiösa miljömål och bör i linje med dessa undersöka om huset kan bevaras.

Avslutningsvis finner rådet det tveksamt att lägga entrén till den nya mötesplatsen mot parkstråket i souterrängläge. Entrén bör istället placeras så att ingång sker från torget.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Magnus Henrik Erkki,Nerlund	2022-04-29
Inga Margareta,Varg	2022-04-29